

La dansa és una disciplina amb història i projecció a Manresa

FILA CULTURAL. Actualment a Manresa hi ha una vintena d'escoles i agrupacions de ball, dedicades a un gran ventall de disciplines: des de la dansa clàssica i contemporània als balls de saló, el flamenc, les danses urbanes, el teatre musical, les sardanes i la dansa popular.

Il·lustració: Anna Crespo.

Tot i la varietat de danses que s'hi ensenyen, la clàssica és la que gaudeix de més seguidors, seguida de la contemporània. També cal fer esment de la dansa popular, ja que els esbarts manresans van ser pioners a Catalunya fa més d'un segle, i han estat capdavaners en la recuperació de les arrels tradicionals. «El ballet clàssic és i ha estat la base de molts ballarins i ballarines i sembla que quan els nens, i sobretot les nenes, s'inicien a la dansa ho fan a través del ballet clàssic», afirma Ariadna Guitart, ballarina, professora de dansa, coreògrafa i mestra de primària. Actualment a Manresa hi ha quatre escoles que ofereixen dansa clàssica.

A la ciutat, qui va obrir camí en la clàssica va ser Olga Roig, ballarina, pedagoga i fundadora de l'escola Olga Roig, l'any 1970, quan formava part de l'esbart del Casal Cultural. El llegat d'Olga Roig és indubtable. «Tothom que es dedica a l'ensenyament de la dansa clàssica a Manresa ha passat per les seves mans», diu Laura Bataller, ballarina, coreògrafa i actual directora de l'escola. L'Escola de Dansa Roser va ser creada el 1998 per Maria Roser Soler. Actualment s'hi pot aprendre dansa jazz i contemporània, claqué i llenguatge musical. Per la seva banda, l'escola de dansa Julieta Soler va ser creada el 1989 per Julieta Soler i s'hi imparteix dansa clàssica, flamenc, funki i hip-hop. Les darreres escoles creades a Manresa són l'escola de ballet clàssic de Manresa Teatre Musical (MTM), 2010, i el Ballet Clàssic de Manresa (BCM), el 2012.

Des dels anys noranta també es fomenta l'aprenentatge dels balls de saló, «una disciplina que en l'àmbit de la competició és més un esport i requereix una gran dedicació», tal com indica la musicòloga Glòria Ballús a "El patrimoni festiu de Manresa. La Dansa. Materials per a la seva història".

El present de la dansa a Manresa

L'any 2018 Manresa va acollir la capitalitat de la cultura catalana, fet que va comportar la planificació d'un programa cultural, transversal i dinàmic per tot un any. És en aquest marc on van néixer iniciatives culturals que han vingut per quedar-se, com el festival Batecs. Promogut per la Plataforma per la Dansa de la Catalunya Central, es tracta d'un festival que va aconseguir treure la dansa al carrer i fer més visible un gènere que podia interessar a tothom. Així ho corrobora Queralta Jorba, membre de Plataforma per la Dansa, quan diu que Batecs contribueix a «educar el públic i educar-lo amb un llenguatge que és més d'exploració del moviment.» En la mateixa línia, Laura Bataller sosté que la dansa contemporània «ofereix un camí amb molta autonomia i criteri als joves ballarins» i constata com «va cercant a la ciutat espais-temps de convivència als teatres, als espais de creació, a les escoles, als actes públics, amb projectes que pretenen arribar a tots els racons durant tot l'any».

En la primera edició s'hi van poder veure una vintena de propostes. Ara mateix ja s'està coent l'edició del 2020. Segons Ariadna Guitart, el festival «ha estat una bona alenada d'aire per donar protagonisme a la dansa a Manresa», tot i que pensa «que l'enfocament general és fins ara majoritàriament d'estil contemporani i potser s'haurien d'introduir altres disciplines". Guitart també creu que s'ha de potenciar el talent manresà, «ja que la ciutat té ballarins d'alt nivell que poques vegades es poden veure dalt d'un escenari, als nostres carrers o als teatres».

Cal reconèixer l'aportació del Galliner i el Kursaal en la difusió de la dansa entre el públic manresà i comarcal. De fet, el Galliner compta amb l'assessorament de la Plataforma per la Dansa a l'hora de programar espectacles de dansa contemporània al Kursaal. Segons Joan Morros, coordinador del Galliner, «el salt pel que fa a públic ha estat important». Amb tot, Morros confessa que tot i que es reben moltes propostes de programació de dansa contemporània «ara com ara desperten un interès reduït entre el públic». Quant a la dansa clàssica, cada any el Kursaal programa grans companyies de ballet d'arreu del món, sovint procedents de Cuba, Rússia o altres països de l'est, amb molt bona acollida. També tenen molt d'èxit les actuacions de companyies estatals dedicades al flamenc. En total, el Kursaal programa cinc o sis espectacles de dansa professional a l'any.

Per altra banda, l'any passat es va organitzar el Manresa Balla!, un espectacle únic per mostrar la riquesa i la diversitat d'estils de ball que es practiquen a la ciutat. Hi van participar dinou entitats i dos-cents setanta-cinc ballarins, sota la coordinació de la coreògrafa Montse Colomé. Enguany és previst repetir l'experiència, amb tot el talent comarcal i sota el nom de Bages balla!. Guitart comenta que «de mica en mica l'ajuntament ha fet passos endavant de suport a la dansa» i destaca que la celebració de la Fira Mediterrània «posa molta llum sobre el món de la dansa». Per a Queralt Jorba, «apostar per la dansa vol dir posar-hi recursos, sent conscients que és una aposta valenta i arriscada».

Viure de la dansa (o no)

Tot i els elements a favor de la promoció de la dansa i la seva popularització a la ciutat, ara com ara és complicat de viure'n. Les parts consultades coincideixen que se'n pot viure des de la docència, però no professionalment com a ballarí o ballarina. En aquests casos «s'ha de girar, perquè a Manresa no és sostenible ja que la carrera d'un ballarí necessita molts professionals al seu voltant i beure de moltes fonts diferents, i això és molt car», diu Jorba, opinió que comparteix Ariadna Guitart: "Manresa és una ciutat petita, i això fa que encara que puntualment puguin sortir actuacions, no són suficients per viure de la dansa». Actualment Guitart és professora de jazz musical al Manresa Teatre Musical (MTM) i coreografia diversos espectacles, entre es quals la Innocentada.

Segons Bataller, tant a Manresa com al conjunt del país, hi ha escoles, però no hi ha un "després" de l'escola: «Com a ballarí o ballarina, almenys de clàssic i en el moment present, aquí no hi ha opcions de manera que quan es va acabant l'etapa de formació s'ha de mirar cap a fora tant sí com no». I aquest és el cas de diversos ballarins i ballarines que, formats inicialment a la ciutat, han continuat la formació a l'estranger o s'hi han professionalitzat. És el cas, entre altres, de Guillem Cabrera, Alba Nadal, Cristina Benavent i Biel Torra. Per a Bataller, «a voltes els professors tendeixen a fer-los mirar a fora perquè sembla que la sortida professional serà més gran, i no té per què ser així.» I afegeix: «La base de la dansa, tal i com es coneix, rígida i extremadament disciplinada, s'ha amorosit i es pot ser un bon ballarí sense passar cap calvari. Només s'ha de voler i esperar que confiïn en tu, sense deixar de treballar fort i amb una gran estima pel que es fa».